

بەش: یاسا

کۆلیژ: یاسا

زانکۆ: صلاح الدین

بابەت: یاسای سەلماندن (قانون الاثبات)

پەرتووکی کۆرس: کۆرسی یەکەم و دووهم (سالی 5)

ناوی مامۆستا: د. سربست قادر حسین

سالی خویندن: 2024-2025

پەرتووکی كۆرس

Course Book

1. ناوی كۆرس	ياسای سەلماندن (قانون الإثبات)
2. ناوی مامۇستای بەر پەرس	د. سربست قادر حسين
3. بەش/ كۆلىژ	ياسا / ياسا
4. پەيوەندى	نيميل: sarbast.husen@su.edu.krd ژمارەى تەلەفون (بەپەى نارەزوو):
5. يەكەى خويندن (بە سەعات) لە هەفتەيەك	1
6. ژمارەى كارکردن	(ساعات خلال الاسبوع 30) 4 كاتژمير تيۆرى، 4 كاتژمير بۆ سمينار، 5 كاتژمير بۆ كتيبخانه، 6 كاتژمير بۆ وەلامدانەوہى پرسيارەكانى قوتابيان، 2 كاتژمير بۆالدوريات. 4 كاتژمير بۆ كارکردن لە گۆفارى زانكۆ بۆ ياساواراميارى
7. كۆدى كۆرس	LL403
8. پروفایەلى مامۇستا	بەكالۆريۆس لە بەشى ياسا لە كۆليژى ياسا لە زانكۆى سەلاحەدددين بەپەلى ناياب، لە سالى 2009. ماستەر لە ياسا تايبەت لە زانكۆى سەلاحەدددين لە سالى 2014، دكتورا لە ياسا تايبەت لە زانكۆى سەلاحەدددين سالى 2024 مامۇستا لە بەشى ياسا لە كۆليژى ياسا لە زانكۆى سەلاحەدددين، وانەبيژ لە چەند زانكۆ لە سالانى رابردوو. بەشدارى كردن لە چەندىن خولى راهييان و زمان، وەهەر وەها بەشدارى كردن لە چەندىن دیدارو سيمينارو گۆنفراس و ديبەيت لە هەريەمى كوردستان.
9. وشە سەرەكیەكان	سەلماندن، بەلگەى نوسراو، بەلگەى فەرمى، بەلگەى نافەرمى، سویند خوارد، شایەدى دان، دانپیانان، شارەزایى، وەلاموەرگرتن، بينين، حوكمى دادگا.
10. ناوەرۆكى گشتى كۆرس:	لەو بابەتە قوتابيان ئاشنا دەبن بە پیناس و گرنكى ياسا سەلماندن، و ئامانجەكانى، بنەماكانى ياسا سەلماندن و دەسەلاتى دادوەر لە وەرگرتنى بەلگەكانى سەلماندن، چوارچيۆهى ياسا سەلماندن لە رووى بابەت و كات و شوین، ئەو ريكارانەى پيويستە بگيرينه بەر بۆ سەلماندن، وەهەر وەها ئەو رېگيانە دەخوينن كە لە كاتى دادگاييکردن پەناى بۆ دەبردريت بۆ سەلماندى ئەو مافەى كە خاوەن ماف داواى بۆ بەرزکردۆتەوہ لە بەردەم دادگا بۆ وەرگرتنەوہى، وەك: بەلگەنامەى نوسراو بەهەردوو جۆرەكەى ئاسايى (نافەرمى) و فەرمى (الرسمى)، دانپيدانان (الاقرار)، و پرسيارو وەلام وەرگرتن (الاستجواب) و سویندخواردن (اليمين) بەهەردوو جۆرەكەى يەكلاکەر وە (الحاسمە) و تەواوگەر (المتممە)، شایەدیدان (الشهاده)، نيمچ بەلگەو

بەبەلگەبوونى حوكمى دادگاكان (القرائن و حجه الاحكام)، نۆپىن (المعاینه)، شارەزایى (الخبره) .
تیۆرى سەلماندىن بە گىرگىزىپ تىۆرەكانى ياسا دادەنرېت، گىرگى ئەم بابەتەش لەوودا خۆى دەبىنیتەو، كە
هەموو مافىك ئەگەر ناكۆكى لەسەر بوو و جىگەى گومان بوو بوون و نەبوونى وەك يەك وایە، و بۆ ھەر
مافىك بۆ ئەووى ياسا بىپارېزىت و بەرگى لىبكات پىويستە خاوەن ماف لەكاتى بوونى ناكۆكىدا لە دادگا
بىسەلېنیت ئەگەر نەیتوانى بىسەلېنیت مافەكەى لەدەست دەدات و ياسا بەرگى لى ناكات.

11. نامانجەكانى كۆرس

1. زانىارى:-- ئاشناکردنى قوتابیان بە ئەو بابەتەنى كە بە پى ى دەقەكانى ياساى (الاثبات) يەكلاى
دەكرېنەو، بەتایبەتى چۆنیەتى بەرگى لەخۆکردن و لە برىكاردار لەرېگەى شارەزا بوون بە رېكارو
بەلگەكانى سەلماندىن كە لە ياسا سەلماندىن عىراقى ژمارە (107) سالى 1979 ى ھەموارکراو نامازەى
پىگراو، ھەرودھا جىياووزى كردن لەنيوان بەلگەكان بەتایبەتى لە رووى ئەووى كامیان بەھىزترەو
كامیان بەلگەى يەكلاکەرودەوئەو دادوەر لەسەریەتى پىوەرگىرېت و ناتوانىت رەتى بکاتەو ئەگەر راست و
دروست بىت و وەكامە بەلگە دەكرېت پىش دروست بوونى كېشە نامادەبكرېت، ھەرودھ جىياووزى كردن لە
نيوان بەلگەى رەسەن (وەكو بەلگەى نوسراو و شاھەدى دان..) و بەلگەى يەدەگ (وەكو دانپىدانان و
سویندخواردن..).

2. راھىنان:-- راھىنانى قوتابیان لەسەر چۆنیەتى بەرگىرکردن لە برىكاردارو و ھىنانەووى بەلگەى ياساى
لەبەردەم دادگا بۆ گەرەنتىکردنى مافى مافخوراوان، شىووى پراكتىكى.

3. پەرودە:-- چۆنیەتى رەفتارى قوتابیان لە دادگاكان و چۆنیەتى پىادەكرنى ياساكان.

12. نەركەكانى قوتابى

ئەركى قوتابى لەم كۆرسە برىتى يە لە نامادەبوون لە ھۆلەكانى خۆپىندندا چونكە ئەم بابەتە بەبى
روونکردنەووى مامۆستای وانە لە ھۆلى وانە ووتنەو تىگەيشتنى ئەستەمە، ھەرودھا پىويستە قوتابى رۆژانە
پىش وانەكە ئەم بابەتە بخويىننەو تەكو بتوانىت ئەم بابەتە لەكاتى ئەنجامدانى تاقىکردنەوھەكان كونترۆل
بكات، ھەرودھا پىويستە قوتابى بەشدارى لە وانە پراكتىكەكان بكات لە ژىر رۆشناى ئەو زانىارىانەى كە لە
وانە تىۆرىيەكان ودرىگرتووه، وە پىويستە ھەر قوتابىيەك راپۆرتىك لەسەر يەككە لە بابەتەكانى ياساى
سەلماندىن نامادە بكات.

13. رېگەى وانە ووتنەو

لە رېگەى موحازەرە و گفتوگۆ و رېگەى (العصف الذهنى) ، شىواوزى ۆرك شۆپ، بەگرووپ كردنى قوتابیان
مامۆستا بابەتەكە پىشكەش دەكات. سوود لە بەكارھىنانى داتاشۆ دەبىنرېت بۆ پىشاندانى كورتەى وانەكان
ودەقەكان ودرەگىرېت. وانا وانەكان لە رېگەى پىشكەشكردنى داتاشۆ و پاوەرپوینت دەبىت كە مامۆستا وەك
پوختەپىكى تىرو تەسەل نامادەى كىرودو بە ھەردوو زمانى كوردى و عەرەبى، ھەرودھا لەكاتى

پیشکشکردنی داتاشۆ مامۆستا هه‌لدەستییە بە بەکارهێنانی تەختە ی سپی بۆ پێداناخی روونکردنەوهی زیاتر بۆ ئەو بابەتەوهی که پێویستە روونبکریتهوه، قوتابیان دەتوانن سوود وەرگیرن لهو داتاشۆیانە بۆ تیگه‌یشتنی تەواوی بابەتەکه، جگه له ئەمانه قوتابی له وانه پراکتیکیه‌کان ئاشنای بریاره‌کانی دادگا ده‌کری.

14. سیستەمی هه‌لسه‌نگاندن

به درێزایی ئەم ساله‌ی خویندن، و به‌و پێی یه‌ی یاسای دادبیینی شارستانی و یاسای سه‌ماندن یه‌ک مادده‌ن، دوو تاقیکردنه‌وهی سه‌ره‌کی ئەنجام ده‌دری‌ت هه‌ر یه‌کێکیان 15% نمره‌ی له‌سه‌ره‌، هه‌روه‌ها 10% نمره‌کان له‌سه‌ر رۆژانه‌و پرسیارو وه‌لامی ناو هۆلی خویندن و ئاماده‌کردنی راپۆرت له‌سه‌ر یه‌کێک له‌ بابەتەکانی دادبیینی شارستانی ده‌بی‌ت . له‌ کوتایی سالی خویندن تاقیکرنه‌وی کوتایی بابەتەکه ئەنجام ده‌دری‌ت که 60% نمره‌ی له‌سه‌ره .

15. دەرئه‌نجامه‌کانی فیربوون

ئاشنابوون به‌ پێناس و پێگه‌ی یاسای سه‌ماندنی عیرافی ژماره (107) سالی 1979 ی هه‌موارکراو، ودواتر ئاشنابوون به‌ چوار چێوه‌ی جێبه‌جێکردنی ئەم یاسایه له‌ رووی بابەت و شوین و کات، و ئاره‌زابوون له‌ بنه‌ماکانی ئەم یاسایه، و هه‌موو ئەو به‌لگه‌ سه‌ماندناهی له‌م یاسایه ئامازه‌یان پێکراوه‌و رۆلی دادوهر تێیانداو جیاوازیکردن له‌ نیوان ئەم به‌لگانه‌. هه‌روه‌ها چۆنیه‌تی به‌رگریکردن له‌مافی بریکاردار له‌به‌رده‌م دادگاوه له‌ رووی یاساوه زۆر به‌ ووردی به‌ شیوه‌یکی بابەتیانه‌ و پراکتیکانه، وه‌ شاره‌زابوونی قوتابیان له‌ و به‌نده‌ یاساییانه‌ی ئەم یاسایه‌و شیکردنه‌وه‌یان.

شایانی باسه‌ ناوه‌رۆکی ئەم کورسه‌ زۆر گونجاوه‌ له‌گه‌ل ئاستی زانستی قوتابیانی به‌شی یاسا که ده‌توانن ئەم بابەته‌ فیربن و تێبگه‌ن. هه‌روه‌ها ناوه‌رۆکی ئەم کورسه‌ زۆر گونجاوه‌ له‌گه‌ل پێداویستیه‌کان قوتابیان پاش ده‌رچوونیان له‌ کۆلیژ و له‌ دوا رۆژ له‌ کاتی کارکردنیان وه‌کو مافه‌روه‌رو نوینه‌ری یاسای له‌دام و ده‌زگا‌کانی حکومه‌ت و پارێزه‌ر سوودی لی وەرگیرن.

16. لیستی سه‌رچاوه

- سه‌رچاوه‌ بنه‌ره‌تییه‌کان
- د. آدم وهیب النداو، شرح قانون الإثبات، كلية القانون جامعة بغداد، 1986.
- سه‌رچاوه‌ی سوودبه‌خش
- 1- د. عصمت عبدالمجید بکر، اصول الإثبات، منشورات جامعة جيهان، اربيل، 2012.
- 2- د. عباس العبودي، شرح احكام قانون الإثبات المدني، دار العلم للثقافة والنشر، بغداد، 1998.
-
- گو‌فار و ریڤیرو (ئینتەرنێت)
- 1. گو‌فاری ته‌رازوو – گو‌فاری پارێزه‌ر
- 2. بریاره‌ ده‌رچوووه‌کان له‌ دادگای به‌رایه‌ی و شرعیه‌ و کارو هه‌روه‌ها دادگای تێه‌له‌چوونه‌وه‌و تمیز له‌ هه‌ریه‌می کوردستان.

ناوى ماموستاى وانهبىژ	17. بابتهكان
د. سربست قادر حسين 1 كاتزمير	
2024/9/8	التعارف ، التوجيهات الضرورية ، شرح وحدات المنهج الدراسي
2024 / 9 / 15	تعريف قانون الاثبات وأهميته
2024 / 9 / 22	اسس قانون الاثبات
2024 / 9 / 29	نطاق سريان قانون الاثبات
2024 / 10 / 6	اجراءات الاثبات
2024 / 10 / 13	طرق الاثبات: اولاً: الدليل الكتابي: السندات الرسمية وشروطها
2024 / 10 / 20	حجية السندات الرسمية
2024 / 10 / 27	السندات العادية وشروطها
2024 / 11 / 3	حجية السندات العادية
2024 / 11 / 10	الدفاتر و الاوراق غير الموقع عليها
2024 / 11 / 17	اثبات صحة السندات: اولاً: طرق الطعن في صحة السندات. ثانياً: دور القاضي في تقدير مدى صحة السندات
2024/11/24	ثالثاً: اجراءات تحقيق صحة السندات. رابعاً: الاثار المترتبة على صحة السندات
2024/12/1	تقديم الدفاتر و السندات
2024 / 12 / 8	تعريف الاقرار و صورته (انواعه) ومحلته
2024 / 12 / 15	شروط صحة الاقرار
2025 / 1 / 5	آثار الاقرار
2025 / 1 / 12	الاستجاب (مفهومه وشروطه
2025 / 1 / 19	اجراءات الاستجاب والنتائج المترتبة عليه
2025 / 1 / 26	الشهادة: تعريفه ونطاقه
2025 / 2 / 2	اجراءات الشهادة
2025 / 2 / 9	حجية الشهادة في الاثبات
2025 / 2 / 16	القرائن وحجية الاحكام: (القرائن القانونية)
2025 / 2 / 23	القرائن القضائية
2025 / 3 / 2	حجية الاحكام (نطاقه وشروطه)
2025 / 3 / 9	اليمين: اليمين الحاسمة شروطه واجراءاته
2025 / 3 / 16	دور القاضي في شأن اليمين الحاسمة والنتائج المترتبة على توجيه اليمين الحاسمة
2025 / 4 / 6	اليمين المتممة

<p>2025/4/13 2025 /4 / 20 2025 / 4 / 27</p>	<p>المعاينة الخبرة مراجعة عامة</p>
<p>ناوی ماموستا وهك: 3-4 كاتر مٲر</p>	<p>18. بابتهى پراكٲىك (ٲهگهر ههبت) لٲره ماموستاى وانهبٲز ناونبشانى ههموو ٲهو بابتهه پراكٲىكانه دنوو سٲٲ كه بهنبازه ببٲٲٲهوه له ٲٲرمهكه. ههروهه كورٲههك له ٲامانجى ههس بهك له بابتهكان وبهروار وكاٲى وانهكه دنوو سٲٲ.</p>
<p>19. ٲاقبكر دنهوهكان 1. ههلسهنگاندى و هوكارهكهى (قم مع الٲعلل). 2. هبٲانهوهى پرسبارى چوٲبهٲى رٲكارى داوا و دادگاى له كٲشهههك. 3- حكى دادگا چى دهبٲٲ لهم بابتهانه؟ بابتهكان برٲٲى دهبن له چهٲد كٲشهههك. 4- باس كردن و ژماردن. 5- جباوازى.</p>	
<p>20. ٲٲبٲٲى ٲر ٲٲوٲسته لهسهه قوٲاببه بهرٲزهكان زباٲر گرٲگى بهم بابتهه بدن و ههولدهن به باشرٲن شووه ٲهم بابتهه ٲٲبگهٲ و سههراچوه دبٲرٲكاروهكان ببوٲٲن و و گرٲگى به لابهنه پراكٲىكهكان بدن و بهٲاببهٲبش بابتهه چوٲبهٲى سوډ ببٲٲن له بهلگهكانى سهلماندى و رٲكارهٲى، ههروهه ٲٲوٲسته سههردانى دادگاكان بكهن ٲاكو بٲوانن له نزبكهوه و به پراكٲىكى بابتهكان ببٲٲن.</p>	
<p>21. ٲبٲاچوٲنهوهى هاوهل ٲهم كورسبووكه دهبٲٲ لهلاهبٲن هاوهلٲى ٲهكادبمبهه سههبر بكرٲٲ و ناوهروكى بابتهكانى كورسهكه ٲهسهٲد بكات و چهٲد ووشهههك بنوو سٲٲ لهسهه شباوى ناوهروكى كورسهكه و واژووى لهسهه بكات. هاوهل ٲهو كهسهههه كه زانبارى ههبت لهسهه كورسهكه و دهبٲٲ ٲلهى زانسٲى له ماموستا كهمٲر نهبٲٲ.</p>	